

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 48. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848895392/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

grinagtig Dværgrepublik eller Statsgnom i Stedet for en Del af Danmark, og det kunde maaske derfor være paa sin Plads at paa-pege, at Sagen ogsaa kan ses fra et ganske andet Synspunkt.

San Marino er en tilfældigt tilbagebleven lille Stat i det nu samlede Italien, som det iøvrigt ikke paa nogen Maade adskiller sig fra. Det er et *Landskab*, som ved et Historiens Lune er blevet en Stat. Færøerne derimod er fra Naturens Haand et eget *Land*, tydeligt adskilt fra alle andre Lande. Som Følge heraf er ogsaa dets Indbyggere — i Modsætning til San Marinos — *en egen Nation*, som tydeligt adskiller sig fra de øvrige nordiske Folk. Alene disse Omstændigheder giver de færøske Selvstændighedsønsker en Baggrund, som er væsensforskellig fra den aldeles rudimentære Dværgrepublikks eventuelle Eksistensberettigelse.

Spørgsmaalet om Færøernes fuldstændige eller snarere delvise Udskillelse af den nuværende snævre Tilknytning til Danmark behøver ikke at ses som en Grille, en juridisk-kværulant Tvangside eller blot en national Utopi. Det kan — uden nogen som helst Skæven til San Marino eller Monaco — diskuteres udelukkende paa en *Hensigtsmæssighedens* Basis.

At Færingerne er et eget Folk, en national Helhed, er der vel næppe nogen Kyndig, som længere vil bestride. Paa selve Færøerne er der i hvert Fald Enighed herom. Naar alligevel et Flertal ønsker Bevarelsen af den nuværende Stilling som et Amt i Danmark, skyldes dette ikke nationale Grunde eller nogen særlig Følelse af national Sammenhæng med Danmark.

Der er blevet gjort et stort Nummer ud af *Sambandspartiet* som et *dansk, nationalt* Parti. Men dette holder ingenlunde Stik. De fleste Færinger er meget venligt sindede over for Danmark, men Sambandsmændene udmærker sig paa dette Punkt ikke frem for *Selvstyremændene*, og alle er de enige om, at de nationalt set er Færinger, ikke Danske.

Der findes ikke noget dansk Parti paa Færøerne. Derimod findes der et Parti (Sambandspartiet), der bygger sin Politik paa de Stats-tilskud, man kan faa fra Danmark. Under en Avispolemik i Sommer

kom det med al Tydelighed frem, at Hovedgrunden til Sambandsmændenes Vedhængen ved Danmark, er en Overbevisning om, at Færøerne ikke *har Raad* til Selvstyre og ikke kan undvære de finansielle Fordele, som den nuværende Forbindelse med Danmark kan byde paa.

Spørgsmaalet reduceres herved betydeligt. Færøerne er ikke Danmark. Da den nuværende Tilknytning til Danmark altsaa ikke hviler paa et *nationalt* Grundlag, bliver det i første Række de *økonomiske* og *finansielle* Forhold, der maa tages under Drøftelse, naar man vil undersøge Mulighederne for en eventuel færøsk Stat, eller — som de allerfleste Selvstyremænd ønsker det — blot et færøsk Hjemmestyre.

Lad os først betragte den nuværende Tilstand, Færøernes Stilling som et Amt af Danmark. Det er et Centralisationsprincip, som her er gennemført, og som i de sidste Aar — i øvrigt mod Færingernes Vilje — er blevet yderligere udbygget og skærpet.

Færøerne regeres fra København. Ministerierne har Haand i Hanke med alle Forhold, styrer Øerne gennem Anordninger, medens Rigsdagen giver Lovene.

Færingerne har ganske vist selv en Folkerepræsentation, *Lagtinget*, men dette har ingen Magt. Dets Myndighed er ikke lovgivende — kun indstillende; Ministerierne behøver ikke at tage Hensyn til dets Vilje — og har paa afgørende Punkter heller ikke gjort det.

Det, som dog allermest hemmer *Lagtingets* Formaaen, er, at det kun raader over meget indskrænkede Midler. De fleste Penge kommer fra Staten, og det er da som en simpel Konsekvens heraf, at Staten ogsaa disponerer over deres Anvendelse.

Statens Tilskud til Færøernes indre Styre udgør for Tiden gennemsnitlig en god Million aarligt. Heraf gaar en Del til Administrationen, noget til sociale Udgifter — særlig til Skolerne — og noget til Anlæg af Havne og Veje.

De Summer, som Færøerne saaledes koster den danske Stat,